

Čítanie viet

Pre zabezpečenie prežívania úspechu pri čítaní je vhodné vyberať dieťaťu zo začiatku také vety, ktoré z hľadiska náročnosti obsahujú predovšetkým tie typy slov, ktoré má už dieťa zvládnuté (pozri rozdelenie slov podľa náročnosti ich hláskovej stavby v časti DYSLEXIA 3 - slová). Takto zvolené vety dieťa prečíta pomerne ľahko a dobre, čo podporí jeho sebavedomie a ochotu ďalej spolupracovať. Postupne potom môžeme prejsť k čítaniu o niečo náročnejších viet. V tejto súvislosti je potrebné mať k dispozícii dostatok zaujímavého materiálu s rozličnou náročnosťou viet z hľadiska techniky čítania, ktorý však na našom trhu chýba a odborní pracovníci, učitelia i rodičia sú odkázaní pripravovať si ho sami.

Pri čítaní viet môžeme deťom pomôcť **sprehl'adnením štruktúry slova** nasledujúcimi spôsobmi:

- *oddelenie slabík pomlčkou*

V so-bo-tu ma-ma pe-čie ko-lá-če.

- *oddelenie slabík čiarou*

Šar|kan vyle|tel ve|lmi vys|oko.

- *farebné odlíšenie slabík*

Deti majú húsenicu.

Zuzana nakreslila farebného motýľa.

- *zvýraznenie pridanej spoluhlásky v zatvorených slabikách a spoluhláskových skupinách*

Tomáš zjedol lekvárový koláč.

Lod'ka pláva po širom mori.

- *odlíšenie ťažkých slabík iným typom písma*

V záhrade sme posadili mrkvu.

Čítanie súvislého textu

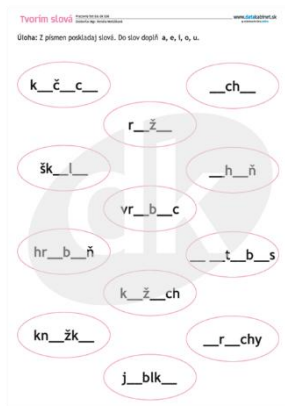
Pri výbere textov spočiatku volíme krátke texty s krátkymi a jednoduchými vetami bez ohľadu na vek dieťaťa a učebné osnovy. Niektorí odborníci sa prikláňajú k názoru, že nie je chybou, ak dieťa číta ten istý text viackrát. Podľa nich to vedie k poznávaniu (globálnemu čítaniu) stále väčšieho počtu slov. V prípade plnenia rôznych typov úloh a využitia rozmanitých metód práce pri každom opakovanom čítaní sa zlepšuje u detí schopnosť dekódovania, fonemické uvedomovanie a porozumenie. Treba však dať pozor, aby opakované čítanie nedospelo do štádia, kedy dieťa hovorí text spamäti, príp. si ho domýšľa na základe významu.

Čítanie súvislých textov môžeme dieťaťu uľahčiť tým, že:

- **vopred precvičíme problémové slová z textu** – dieťa strihá, skladá slová zo slabík/hlások, dopĺňa do slov chýbajúce slabiky/hlásky, ukladá poprehadzované slabiky/hlásky, obťahuje slová prstom;

	las	to	vič	ka
	a	be	ce	da

- volíme text, v ktorom sa niektoré **slová častejšie opakujú**;

- umožníme mu **oboznámiť sa s textom** – dieťa vyhľadáva a číta prvé (tretie, posledné...) slová v jednotlivých vetách; vyhľadáva a zvyrazňuje konkrétne slová v texte; číta slová začínajúce/končiace sa na určité písmeno; vyhľadáva slová s určitým počtom slabík;

- **spoločné čítanie** - dieťa číta spoločne s dospelým, pričom rýchlosť čítania sa prispôbi možnosti dieťaťa; dieťa sa snaží prispôbiť, nepočuje svoje „zlé čítanie“, ľahšie sa vzdáva svojich nesprávnych návykov, nadobúda väčšiu istotu a zvyká si na správnu intonáciu viet, hospodárenie s dychom a dodržiavanie interpunkcie;

- **striedavé čítanie** – pri čítaní sa striedame s dieťaťom po slovách, vetách, príp. odsekoch; pri opakovanom čítaní si slová (vety, odseky) vymeníme; ak sa striedame po slabikách, môžeme jednotlivé slabiky súbežne odlišovať využitím vizuálnych pomôcok (farebné odlišenie slabík zvýrazňovačmi, oddeľovanie slabík čiarou, značenie oblúčikov...);

- **postupné odokrývanie / zakrývanie slov** – použiť môžeme čítacie okienko, záložku, prst; dieťaťu táto metóda umožňuje zvládať text tzv. viazaným slabikovaním;

- **vyhľadávanie problematických slov** (ide o metódu Fernaldovej) - dieťa iba orientačne očami sleduje text (asi 10 riadkov) a vyhľadáva slová, o ktorých si myslí, že by mu mohli robiť pri čítaní problémy; precvičí si čítanie označených slov a až potom číta dôkladne celý text nahlas (keďže si vytvorilo oporné miesta v texte, jeho čítanie je plynulejšie a rýchlejšie).

Keďže v súčasnosti mnohí odborníci za hlavnú príčinu porúch čítania považujú poruchy procesu automatizácie, zníženú schopnosť rýchleho pomenovávania a poruchy pracovnej pamäti, pri terapii je potrebné postupovať po malých krokoch, osvojené poznatky neustále opakovať a upevňovať a používať najrôznejšie kompenzačné pomôcky, ktoré napomáhajú automatizácii a kompenzujú nedostatky pracovnej pamäti.

Uvedené metódy a aktivity tvoria iba akýsi všeobecný metodický rámec, v ktorom je vždy dostatok priestoru pre iniciatívu a tvorivosť odborného pracovníka, učiteľa či rodiča.

Zdroje použitých obrázkov:

sikulkovo.sk

zborovna.sk

pinterest.sk

infora.sk

datakabinet.sk

www.stlisieux.org

ya-webdesign.com